

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'Amical de Mauthausen

i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya

Sumari

- 1- Un nou 5 de maig.
Sobre l'homenatge als republicans a Mauthausen.
- 2- Actes entorn l'alliberament.
Mollet.
- 3- Commemoració de l'alliberament de Buchenwald.
Fuencarral.
Guadalajara.
- 4- Homenatges: Brams, Prayols.
En record de la Montserrat Roig.
- 5- Col·laboracions:
La història d'un home honrat.
- 6- Joaquim Amat-Piniella.
Contra les actuacions de l'extrema dreta.
Condemna assassinat Clément Méric.
Activitats diverses.
- 7- Recordem a...
- 8- Nota Informativa.
Assemblea 2013.
Mots encreuats temàtic nº5.

© Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis.

Sils, 1 baixos – 08002 Barcelona

Tel. 93 302 75 94

e-mail: info@amical-mauthausen.org

REDACCIÓ: Rosa Toran
Josep San Martín

MAQUETACIÓ: Josep San Martín

Dipòsit legal: B-14.608-2001

S'autoritza la reproducció de fragments citant-ne la procedència.

UN NOU 5 DE MAIG

Hem seguit homenatjant als deportats republicans a Mauthausen, en aquesta ocasió amb un grup més reduït que en anys passats, però amb la valuosa representació dels ajuntaments de Santa Coloma de Gramenet i Manresa i d'estudiants colomencs i manresans, que han seguit tenint el protagonisme a tots els actes celebrats als diversos indrets recorreguts. El centenari del naixement de Joaquim Amat-Piniella ha estat el tema central del

viatge i dels treballs realitzats pels alumnes, que podeu resseguir al bloc: **L'home dels ulls tristos:**

<http://allunyament.wordpress.com/>

SOBRE L'HOMENATGE ALS REPUBLICANS A MAUTHAUSEN

A causa de la repercussió als mitjans de comunicació de l'homenatge d'enguany al camp de Mauthausen, ens ha semblat oportú redactar i difondre àmpliament un comunicat, que explani alguns dels aspectes específics de la deportació republicana, amb relació i amb comparació als homenatges que realitzen altres països:

Una característica pròpia del col·lectiu dels republicans deportats als camps nazis, i diferent de la resta de deportats d'altres nacionalitats, és l'orfanat amb què es van trobar, al llarg de la seva trajectòria, i que van arrossegar, com veurem, després l'alliberament dels camps el 1945.

Quan se signà l'armistici entre l'ocupant alemany i el govern de Vichy, el juny de 1940, diversos milers d'espanyols, que

havia estat detinguts les setmanes anteriors com a membres de les Companyies de Treballadors Estrangers, foren rebutjats com a membres de les forces armades franceses, tot i trobar-se adscrits a les unitats militars destinades a fortificar les línies defensives davant d'Alemanya. Considerats civils emigrants, i enemics polítics del Reich, el seu destí va ser la deportació a Mauthausen, a partir del mes d'agost de 1940. En aquest camp, el col·lectiu dels republicans espanyols va

ser l'únic identificat amb el triangle blau assignat als apàtrides, encara que, de manera contradictòria, hi ostentessin la "S" que els identificava com a *Spaniers*, és a dir, eren considerats "apàtrides espanyols". El rebuig posterior de les autoritats espanyoles i el paper de Serrano Suñer, en la visita que va realitzar a Berlín el setembre de 1940, va acabar per deixar-los abandonats definitivament a mans dels nazis.

Amb l'alliberament, la condició d'apàtrides dels deportats republicans es va fer patent amb tota la seva cruïra: mentre que la resta de companys d'altres nacionalitats tornaven als seus respectius països on eren rebuts, majoritàriament, com a herois i se'ls proporcionaven immediatament els ajuts més urgents, els republicans espanyols van tornar novament a ser conscients del seu abandó i derrota, malgrat haver estat els primers lluitadors contra el feixisme internacional, a la Guerra d'Espanya. La seva acollida definitiva a França va ser possible gràcies a la solidaritat dels seus companys francesos de deportació, els quals van acudir a les instàncies governamentals i van pressionar perquè els republicans fossin tractats com a deportats propis, ja que havien estat detinguts en territori francès en el moment de l'ocupació o com a membres de la Resistència, els anys posteriors. El que esperava als supervivents republicans era l'exili exterior o l'exili interior. La major part d'ells continuà vivint a França i, poc a poc, van anar gaudint del reconeixement i l'ajuda que l'Estat francès havia disposat per als deportats d'aquest país. Van anar recuperant la seva 'vida quotidiana', en alguns casos, reunint de nou la família, després de llargs anys de separació dolorosa i, en altres ocasions, construint un nou projecte personal i familiar, integrats tots ells en el massiu exili republicà a terres franceses i participant en les associacions, creades a França, amb la finalitat de defensar els seus drets i la seva memòria. Un grup reduït dels supervivents tornà a Espanya, però van haver d'adaptar-se a l' "exili interior", patint, a vegades, persecució i presó per part de la implacable dictadura franquista que mai va reconèixer el sofriment dels compatriotes víctimes del nazisme.

En el cas específic de Mauthausen, el camp on va haver un major nombre de republicans, hi ha un monument dedicat a preservar la seva memòria i és l'indret on es concentra, cada mes de maig, l'homenatge que se'ls tributa. Però no ens enganyem, l'erecció d'aquell monument l'any 1962, és una mostra més del desemparellament estatal en què es tro-

baven: va ser erigit en territori cedit a França i sufragat per subscripció popular entre els deportats espanyols i francesos. Per tant, el monument dedicat als espanyols no pertany a l'Estat espanyol ni a cap altra institució oficial; tant és així que la seva restauració, realitzada durant l'any 2011, es va fer gràcies a la tenacitat, a la voluntarietat i al treball del fill d'un deportat republicà originari d'Osca.

Espanya no figura entre els països triomfadors contra el nazisme i, fins i tot en democràcia, any rere any, s'evidencien totes aquestes contradiccions quan es ret homenatge als republicans espanyols davant el monument que els recorda. No es fa cap mena d'acte de caràcter oficial i institucional, cap organisme el convoca, el prepara o el coordina. L'Amical de Mauthausen i d'altres camps, amb esforç i de forma responsable, assumeix, des de fa anys, el compromís d'organitzar un homenatge, de vegades, amb ajudes i, d'altres, assumint el cost total del viatge dels participants mateixos, entre els quals figuren, de manera sistemàtica, grups d'estudiants de batxillerat procedents de diferents llocs de l'Estat.

Coherents amb aquest compromís, la nostra associació afavoreix la participació conjunta amb altres entitats de memòria que acudeixen a Mauthausen amb el mateix fi. I conscients del necessari reconeixement institucional, comuniquem la realització de l'homenatge a l'ambaixada, al govern central i als governs autonòmics i municipals, i els convidem a participar al costat nostre, fet que ha vingut essent habitual els darrers anys.

Desconeixem les característiques concretes de l'organització dels homenatges que es fan, el mateix dia, en els altres monuments. És cert que, en molts d'ells, participen delegacions oficials, militars i civils, amb una escenificació més institucionalitzada i protocol·lària de la que estem acostumats a realitzar en el monument als republicans. Això no desmereix, en absolut, l'acte de memòria cap a les nostres víctimes, que es duu a terme amb respecte, sentiment i emoció, com no podia ser de cap altra manera.

L'Amical de Mauthausen i altres camps, fidel al nostre compromís i tradició, i conseqüent amb tot el que hem apuntat anteriorment, seguirà organitzant aquest homenatge, de caràcter estrictament civil, perquè ens sembla la millor manera de mantenir vius els principis ètics pels quals, tants d'ells, van ser sacrificats en aquell nefast període de la nostra història.

ACTES ENTORN L'ALLIBERAMENT

Mollet

Pilar Molins

Entre els altres actes s'han dut a terme destaquem la intervenció de Pilar Molins:

"Benvolguts amics, gràcies per ser aquí. Un acte que honora al nostre ajuntament. Senyor Alcalde, regidors, amics i amigues presents i altres persones amigues que per l'edat no poden ser aquí, també gràcies. Avui és un dia molt es-

pecial ja que hauria estat l'aniversari de Joan Molins i Joan Tura, ja que van néixer tots dos el 3 de maig, el primer, el 1911, i el segon, el 1912.

Fa anys que parlem de la Memòria històrica, però cap govern de trenta anys ençà i en plena democràcia ha tingut la decència de reconèixer qui va ser el culpable de la nostra guerra i de les seves tràgiques conseqüències. Les guerres són la forma legal de matar i martiritzar amb impunitat. A més a més, donen grans beneficis. Els poderosos planegen la guerra com un gran sopar on no hi falti de

res. Fent una mica de paròdia, seria la cançó de la taula d'en Bernat: qui no hi és, no hi és comptat.

Enguany, el diumenge 13 d'octubre, l'església celebrarà a Tarragona la beatificació dels seus màrtirs durant la nostra guerra civil. No vull pas negar que van patir la guerra com tothom. Nosaltres també. No volem que als nostres màrtirs els facin sants, però si ens plauria que com a persones tinguessin els mateix reconeixement. La llei d'amnistia de 1977 fixa la impossibilitat jurídica d'iniciar cap acció penal entre espanyols pel fet de la guerra civil, però no diu res de restablir la seva honorabilitat.

El ministre de Franco, Serrano Suñer, va dir que no hi havia espanyols fora d'Espanya. Però no era així, ja que a les camises blaves dels lluitadors amb l'exèrcit nazi al front de Rússia que van tornar vius a la pàtria, el govern els va honorar i recompensar. Mentrestant, el govern feixista encapçalat per Franco seguia matant impunement als homes i a les dones condemnats per lluitar al costat de la República; i també deixava matar i torturar als republicans espanyols als camps nazis, ja que per a ell no eren espanyols.

Parlar de l'acte d'avui et fa remoure els sentiments i els records del que podia haver estat la nostra vida i del que

ha estat finalment. M'agradaria referir-me a uns passatges d'un llibre que he llegit sobre un fet esgarriós. Aquest llibre, que porta per títol *El Penjat*, parla d'un pres alemany, que es va escapar del camp, la qual cosa va desesperar a tots els oficials, des del més alt comandament a l'últim cap. La seva persecució va ser ferotge, i quan el van trobar fou atonyinat gairebé fins a la mort, fins que només li quedà un fil de vida, moment en què va ser deixat en un racó del camp fins al dia següent. Aleshores tingué lloc la gran festassa que dedicaren a ell i a tots els 5.000 deportats que en aquell moment estaven en el camp de Mauthausen. Una orquestra formada per deportats van acompanyar el condemnat a mort per tot el recinte de l'Appellplatz, interpretant la cançó francesa "J'attendrai" (esperaré), i els 5.000 deportats en posició de fermes no podien baixar la vista de l'home que tenien al davant, ja que tenien pànic a ser castigats.

Tot això, ve a tomb dels patiments passats per homes i dones que van patir la guerra i el genocidi nazi, d'aquells que no eren considerats espanyols i que avui només són reconeguts per alguns ajuntaments, com el nostre, i algunes institucions públiques. Nosaltres seguirem esperant que un dia pugui restablir-se la seva dignitat".

COMMEMORACIÓ DE L'ALLIBERAMENT DE BUCHENWALD

El dia 14 d'abril, en el marc del 68è aniversari de l'alliberament de Buchenwald, el nostre delegat, Enric Garriga, i Helena Cardona, com a membre de la 3a generació, van ser la representació d'Espanya en els actes, en els quals es va homenatjar l'exdeportat Stephan Hessel, autor del llibre *Indigneu-vos*.

El dia anterior, tingué lloc la reunió del Comitè internacional de Buchenwald i Dora, en la qual Enric Garriga fou escollit membre del seu consell d'administració recentment creat. També fou aplaudit el projecte amb estudiants de la nostra Amical i s'aprovà la seva proposta de crear una xarxa de ciutats per a la conservació de la memòria de la deportació. Al mateix temps, quedà encarregat de dissenyar la nova web del comitè.

Fuencarral

El dia 11 de maig, al cementiri, s'homenatjà als espanyols, als brigadistes internacionals i als voluntaris russos que defensaren la llibertat.

Guadalajara

Al cementiri d'aquesta ciutat, el 12 de maig, tingué lloc el II Homenatge a les víctimes de la dictadura franquista i del nazisme, amb la presència de familiars, representants de partits i associacions, com "Foro por la Memoria" i "Asociación de descendientes del exilio español". En nom de l'Amical de Mauthausen, hi va assistir Luis Alonso, que va llegir un comunicat.

HOMENATGES

Celebrem aquests homenatges que emfasitzen el protagonisme dels republicans espanyols en l'alliberament de França, ja que contribueixen a pal·liar el desconeixement i l'oblit, encara palès a molts indrets de memòria, tal com ens mostren aquestes ratlles que ens ha fet arribar una sòcia:

"El dimecres vaig anar a veure les catacumbes (de París) on no hi havia estat mai. A la sortida del metro hi ha una o dues plaques, no ho recordo, on es parla primer de Rol Tanguy," que va ser un dels caps de la Resistència i tenia a les catacumbes la caserna general. Explicaven detalladament que havia estat brigadista a Espanya i que ell i Leclerc van negociar la rendició de París. Del paper dels espanyols republicans en l'organització i lluita de la resistència, ni una

paraula; que la Divisió Leclerc estava formada per republicans espanyols i van ser aquests els primers a entrar a París; ni una paraula. Ja sé que no és nou, però m'encanta, per a què tenim un Memorial Democràtic! A què vénen les exposicions? Recordo una entrevista a un republicà que explicava el final de la guerra europea i deia: Tothom estava content i cridava: Tornem a casa! Però nosaltres no teníem una casa on tornar." Em venen ganes de plorar davant tanta desolació i, a més a més, no es mereixen ni una línia explicant que van lluitar com a lleons perquè els francesos poguessin tornar a menjar baguette. No s'hauria de fer alguna cosa?"

Brams

El 14 d'abril, en l'homenatge als republicans espanyols morts al camp de Brams i en la commemoració de l'aniversari de la Segona República, hi assistí Joan Molet, que hi pronuncià el següent discurs:

"Avui és un dia molt assenyalat: es rendeix homenatge als espanyols que van haver de marxar cap a l'exili després de la Guerra d'Espanya, als represaliats, confinats i morts al camp de Brams, entre ells l'avi patern de la meua esposa... Brams va ser una de les avantales del viatge a Mauthausen, on va morir el meu oncle-avi José Miret Musté; així mateix es ret homenatge als que van lluitar per la llibertat i contra la barbàrie nazi, com el meu oncle-avi Conrat Miret Musté.

Avui també celebrem l'aniversari de la proclamació de la

Segona República Espanyola, en un moment de gran crisi econòmica i política a Espanya. Gran part de la població ha perdut la confiança en els seus polítics, els casos de corrupció són nombrosos i s'ha estès entre els habitants d'Espanya una sensació d'impunitat en la vida política. Fins i tot la família reial, a través de la filla del Rei, Cristina, està presumptament involucrada en tèrbols afers; el Rei sembla que té comptes a Suïssa que va heretar del seu pare...

Senyores i senyors, benvolguts amics, desitgem que visquin els ideals republicans pels quals els nostres pares van lluitar. Des de fa un temps es comencen a observar, a les manifestacions, banderes republicanes, poques, això sí, però és un sentiment que reneix i esperem que en un futur no gaire llunyà la Tercera República pugui ser el final del carreró sense sortida on ens trobem".

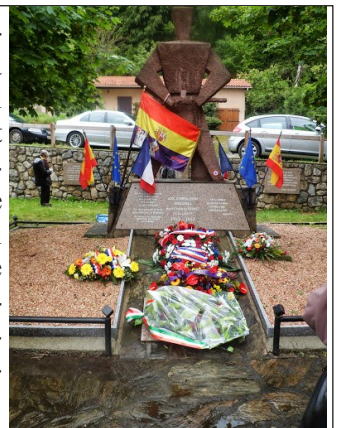
Prayols

Joan Molet Vila

El passat dia 1 de Juny vaig assistir en representació de l'Amical de Mauthausen, a Prayols (Ariège), a la celebració anual de l'Homenatge al Guerriller, acte que es realitza en commemoració de l'alliberament de Foix, el 20 d'agost de 1944, per 30 guerrillers espanyols que es van

enfrentar a 300 soldats alemanys. En aquest acte es va retre un homenatge especial als meus oncles avis, Conrat Miret Musté, primer cap a París de la FTP-MOI i germà de Josep Miret Musté, deportat i mort a Mauthausen, el 17 de Novembre de 1944. Entre d'altres autoritats, va assistir a l'acte el President del Senat Francès.

En record de la Montserrat Roig

El dia 13 de juny, a la casa on va néixer, al carrer Bailèn 37 de Barcelona, es va col·locar una placa en memòria de Montserrat Roig, en l'aniversari del seu naixement. L'acte, organitzat per la Comissió de Memòria Històrica de Barcelona, va comptar amb la presència del regidor del districte de l'Eixample, Gerard Ardanuy, el regidor Ricard Gomà, Josep Mª Castellet, com a editor de la seva obra, i Rosa Toran, per

©Foto: José Miguel Herrero Olivo

part de l'Amical. Prengué la paraula, en nom de la família, el fill de la Montserrat Roig, Roger Sempere. Rosa Toran, acabà el seu parlament amb aquestes paraules:

"Ens honora participar en aquest acte, que visualitzarà als barcelonins la petja de la seva conciuadana, una dona que va lluitar per la democràcia i per la defensa de la memòria de les víctimes. Avui, trobem a faltar la seva paraula; l'any 1977 va donar veu als republicans antifeixistes, avui, de ben segur, la donaria a les víctimes de les desigualtats i les injustícies del nostre present".

A la Revista Cataloniatoday, n°. 354, del Juny de 2012, es publicà un article titulat "La història d'un home honrat". Originàriament, aquest article corresponia a un reportatge publicat amb un dominical d'El Punt/Avui. Agraïm l'autorització donada per l'editora per publicar aquest article i altres relacionats amb l'exili.

Crec que, les circumstàncies actuals, on imperen les trames mafioses, els escàndols diners i la falta d'honestetat d'al-

gunes jerarquies, és molt gratificant poder llegir aquesta història. És com rebre aire fresc i apostar perquè es repeteixin els exemples com el de "l'home honrat". Sortosament, no és una constant la falta d'honestetat en la política i en els càrrecs públics, encara que la decepció de la ciutadania al respecte sigui molt alta.

David Domènech Millán

JUAN SÁEZ TOMÁS (Militar de la República) - La història d'un home honrat.

Un tinent de l'exèrcit acantonat a Catalunya va guardar tota la seva vida a l'exili els diners destinats al pagament de les tropes.

Juli Clavijo (Revista Cataloniatoday, n°. 354)

Aquesta és la història d'un home honrat, el tinent Juan Sáez Tomás, que pertanyia a la pagadoria de l'Exèrcit de la República acantonat a Catalunya. De les informacions transmeses per les seves filles, Belén i Cèlia, deduïm que aquell hivern del 1939 Juan Sáez coneixia la destinació que els esperava en passar la frontera: la separació de la família i l'internament en un camp de concentració. És per això que, en arribar a Cervera, es van canviar de roba i va deixar tot allò que el relacionés amb l'exèrcit, fins i tot el vehicle. Només s'endugué una maleta amb els diners destinats al pagament de les tropes, unes 100.000 pessetes de l'època, potser més, i una altra amb roba. Segons explica la seva filla Cèlia, un ferroviari francès els va avisar que no anessin a Perpinyà sinó a Narbona, una ciutat *roja* on serien més ben acollits.

Al 1939 Narbona era governada per l'alcalde Achille Lacroix, un personatge carismàtic, metge de professió, que havia estat reelegit ininterrompudament des de maig de 1925. Membre del Partit Socialista, va tenir un comportament exemplar amb la població republicana espanyola que arribava a la seva ciutat. Segons les filles de Sáez, aquesta actitud era extensible a la majoria dels habitants; a ells en concret els va acollir a casa seva la família Claire. Durant els primers temps van poder subsistir gràcies als subsidis proporcionats pel govern republicà i, posteriorment, el pare va treballar en diferents feines fins que França va ser ocupada per l'exèrcit alemany.

Pel que fa a la maleta, Sáez Tomás va anar a portar-la a la representació consular existent a Narbona i va obtenir la següent resposta: "La República ja ha desaparegut, el millor que pot fer amb els bitllets es cremar-los". Però ell no ho va fer. Les filles no en saben el motiu exacte, però pensen que el seu pare confiava que un cop es produís la desfeta del nazisme, els aliats farien fora el general Fran-

El Protagonista

co i que aleshores podria tornar els diners. El fet és que va posar la maleta en una dependència de la casa i mai no es va desfer d'ella, malgrat els mals moments que van patir durant l'ocupació nazi.

Les autoritats col·laboracionistes del govern de Vichy van tenir una actuació d'hostilitat manifesta envers les persones exiliades. En aquells anys de dificultats una part de la població francesa també els va girar l'esquena de manera visible. L'alcalde Lacroix va ser substituït per Henri Caillard, convençut col·laboracionista que va eliminar tota mena d'ajuts i va expulsar molts refugiats de la ciutat. Després de la seva destitució, Achille Lacroix va tenir el coratge de posar-se a dirigir la resistència a Narbona, la qual cosa va comportar la seva detenció, posterior deportació i mort en un camp de concentració alemany.

Com tants d'altres, la família Sáez va ser expulsada de Narbona i va anar a viure a Gineste i Vize. El pare va ser obligat a treballar en unes mines de Mailhac on va contraure una greu malaltia, les conseqüències de la qual arrossegaria durant tota la seva vida. Enmig de les dificultats per tirar endavant, Juan Sáez va tenir sempre obertes les portes de casa seva per ajudar els compatriotes que es trobaven en una situació pitjor. Va estar a punt de ser conduït a Alemanya per treballar en la indústria d'armament; però, probablement, el fet de tenir feina a les mines i els seus coneixements de mecànica de l'automòbil el van salvar. Sáez Tomás no va poder trepitjar mai més la terra on havia nascut. Quan la seva dona i filles van voler fer una visita a la família, el 1961, més de vint anys després de la fi de la Guerra Civil, van ser detingudes a la frontera i només en van poder sortir per la mediació d'un parent que treballava a Madrid, a la Dirección General de Seguridad.

**La maleta amb les pessetes de la República guardades més de 70 anys.
FONSMUME/Jordi Soler**

JOAQUIM AMAT-PINIELLA

En el centenari del seu naixement

Rafael Aguilar

En el centenari del seu naixement i com tantes vegades he fet en la meua vida, recupero l'home i el poeta. Fou ja fa molts anys que el meu mestre em prestà un llibre, *KL Reich*, editat a l'Argentina, i en castellà, on en Joaquim vesava els seus records com a deportat a Mauthausen. Res no sabia aleshores de la República, ja que solament ens parlaven de "rojos" o de "comunistes". Res no sabia d'un exèrcit popular, ni d'unes milícies internacionals... ja que solament ens parlaven dels "heroics falangistes" i "requetés". Res no sabia d'un exili forçat... per la por a les represàlies dels "salvadores de la patria". Res no sabia d'Argelers, de Sant Cebrià, de Colliure... Res no sabia de Mauthausen, de Ravensbrück, de Dora, de

Sachsenhausen... Res no sabia de la nostra història recent. Res no sabíem. Res no ens permetien saber. I aquest preciós llibre m'obrí els ulls a uns descobriments que encara perduren. L'amargor d'una derrota immerescuda. El forçat exili a França. Els batallons de marxa de la Línia Maginot. La deportació a Mauthausen-Gusen, a Ravensbrück... Els anys de privacions, de fam, de malalties, d'esgotament, de suïcidis... Els anys d'insults, de pallisses, de càstigs, d'execucions, de vexacions... Els anys d'oblits, d'ignoràncies, de silencis. I en la seva lectura vaig veure fins a quin punt podien compartir espai el valor i la covardia, l'altruisme i la mesquinesa, la generositat i l'egoisme... I vaig veure la lluita per la superació en l'intent de sobreviure mantenint la seva dignitat com a persones. I vaig veure el clam per la justícia, mai per la venjança. I vaig veure en ell, en Gregorio López Raimundo, en la Teresa Pàmies, en Jorge Semprún, en Joan Mestres... una generació traïda... per tots.

CONTRA LES ACTUACIONS DE L'EXTREMA DRETA I LES FALSIFICACIONS DE LA HISTÒRIA

Darrerament han estat massa els comunicats que hem hagut d'elaborar per fer front a declaracions immorals, des de les instàncies oficials, i a actuacions violentes per part de grups pronazis.

Ens congratulem que diversos ajuntaments, entre ells, els de Valls, Sitges, Cabrera d'Anoia hagin declarat persona non-grata a Maria de los Llanos de Luna, i que el grup parlamentari Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa hagi presentat una proposta de resolució per investigar les agressions i activitats de grups feixistes, nazis o neonazis a Santa Coloma de Gramenet i a tot el país. Aquesta proposta és fruit de la condemna pública que vàrem formular, un cop ens assabentarem, per mitjà de l'ajuntament, de les reiterades destrosses al monument en record dels colomencs assassinats als camps nazis.

Denunciem, amb contundència, les posicions discriminatòries de PxC, tal com han demostrat a l'Ajuntament de Vic, amb el seu intent de crear una Oficina de Defensa del Vigtà Autòcton. Podeu trobar més informació a la pàgina de facebook d'Unitat contra el feixisme:

<https://www.facebook.com/unitatcfr>

Us suggerim la lectura de l'Informe Raxen, especial 2012 "Europa en crisis: tolerancia o barbarie. Racismo, xenofobia e intolerancia en internet", elaborat pel Movimiento contra la Intolerancia:

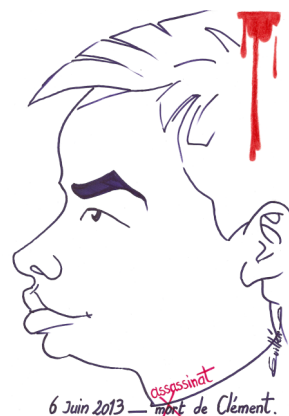
www.movimientocontralaintolerancia.com/html/raxen/raxen.asp

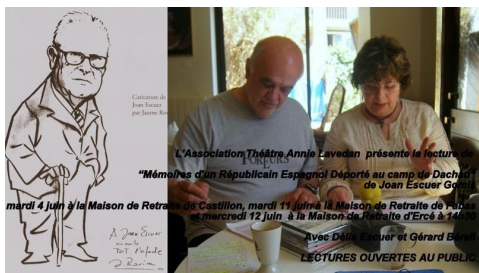
Atac neonazi
al monument de Santa Coloma

CONDEMNA DE L'ASSASSINAT DE CLÉMENT MÉRIC EL DIA 5 DE JUNY A PARÍS

El nostre amic Philippe Guillen, autor de la biografia del deportat José Cabrero Arnal, ha fet com aquest i amb l'única arma de què disposa, el seu llapis vermell, ha volgut denunciar aquest crim feixista.

ACTIVITATS

Dèlia Escuer, junt amb Gérard Bérrall, ha dut a terme lectures de l'obra del seu pare Joan Escuer Gomis, *Mémoires d'un Républicain Espagnol Déporté au*

champ de Dachau, en diversos pobles del sud de França, durant el passat mes de juny, activitats que tindran continuïtat el mes de setembre.

Seminari Internacional: "Memorias, resistencias y representaciones de la deportación"

Els dies 18 i 19 d'abril, en el marc de les jornades organitzades per la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Granada, Concha Díaz intervingué amb la ponència sobre els republicans espanyols deportats i presentà el documental "Memoria de las cenizas".

COL·LEGI DE LLICENCIATS DE BARCELONA

Joan M. Calvo ha participat en el curs organitzat per Josep Mª Figueras sobre els camps d'extermini, el dia 2 de juliol.

HOLOCAUST I EDUCACIÓ

La nostra associació ha estat molt present al curs “Holocaust i educació” organitzat per la Regidoria d'Educació i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona, l'associació B'nai B'rit Barcelona i el Centro Sefarad-Israel i que s'ha dut a terme a l'Institut Municipal d'Educació entre el 7 de maig i el 2 de juliol. José Ángel Ramírez, un dels organitzadors, és soci de l'Amical i com a ponents van participar Pedro González, Marta Simó, Esteban González i Joan M. Calvo, tots ells també membres de la nostra entitat.

SUBSCRIPCIÓ PER LA PRESERVACIÓ DE LA TOMBA DE FRANCESC BOIX

Junt a l'Amical de Mauthausen de França endeguem una subscripció per tal d'adquirir una sepultura a perpetuïtat, ja que la concessió de l'actual, en un estat de semi abandó al cementiri parisenc de Thiais, fineix l'any 2014.

Podeu ingressar les aportacions al c/c “La Caixa” 2100 0816 15 0200346804, amb la indicació del vostre nom i el concepte “Subscripció per la preservació de la tomba de Francesc Boix”.

PROJECTE BUCHENWALD

El projecte ha culminat amb el viatge de 26 estudiants i 2 professors de l'INS Lluch i Rafecas de Vilanova i la Geltrú, acompanyats d'Enric Garriga a Weimar i Buchenwald durant els dies 14 al 18 de març. El grup va realitzar una xerrada-col·loqui sobre la seva experiència el dia 11 de maig a l'Ateneu Talaia. Al llarg d'aquest curs, s'han anat incorporant altres centres educatius al projecte que permetran ampliar el seu abast. Per a més informació:

<http://deportacioferrocarril.blogspot.com/es/>

RECORDEM A...

Emili Abelló Cabré, nebot del deportat Joan Abelló Mestres, assassinat a Gusen. Va morir el dia 25 de juny.

Joan Berengué Pedrell, soci col·laborador, que va morir el 30 d'abril.

Urbano Rifaterra Guallar morí el 23 de juny. Era fill del deportat a Mauthausen Manuel Rifaterra Aguilar.

Francisco Ortiz Torres (Santisteban del Puerto, Jaén, 1919) va morir el 4 de juliol a Perpinyà. De família camperola molt humil, amb 17 anys s'allistà a les milícies en defensa de la República i combaté en diversos fronts abans del seu exili a França. Des del camp del Septfonds, ingressà als Regiments de Marxa de l'exèrcit francès i fou destinat a la frontera belga, on fou detingut pels alemanys, acabant deportat a Mauthausen, l'abril

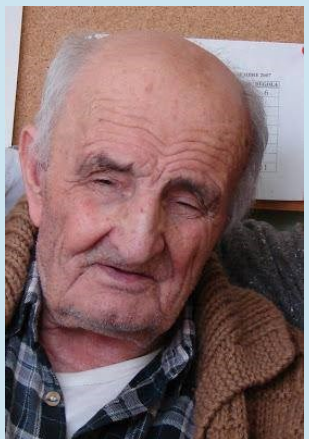
de 1941. Al camp desenvolupà una important tasca dins els cercles clandestins que preparaven l'alliberament. Francisco Ortiz conservava la bandera republicana brodada el 1943 per companys del camp, i amb ella acudia tots els anys als actes commemoratius del mes de maig per fer palès el testimoni permanent de la causa antifeixista dels nostres deportats.

Descansi en pau,

ANTONI IBERN, UN SEGLE DE SUPERVIVÈNCIA

El 26 de juliol va morir el deportat Antoni Ibern Juste.

Antoni Ibern Eroles, soci fundador de l'Amical, havia complert el passat dia 7 de juny un segle de vida. En la seva joventut va treballar la terra a Àger (Lleida), la seva localitat natal, i la guerra va canviar radicalment el seu destí. El van ferir en un ull i ja a l'exili fou internat als camps de Le Vernet i de Septfonds, allistant-se en una Companyia de Treballadors. Després de la derrota de França, caigué presoner i fou deportat a Mauthausen, el desembre de 1940, on se li va adjudicar la matrícula 4896. Destinat a la pedrera, va carregar blocs de pedra en barcasses que solcaven el Danubi i a la infermeria del camp va conèixer les condicions en què malvivien els malalts i ferits, molts dels quals van morir assassinats.

Després de l'alliberament, es va instal·lar una temporada en Toulouse, però a l'octubre de 1949 va tornar clandestinament a Àger. Va viure amagat a casa seva durant cinc mesos fins que va prendre la decisió de sortir a treballar a una de les seves finques. La Guàrdia Civil el va detenir i, com a conseqüència, va estar empresonat uns altres cinc llargs mesos.

Aquesta era la trista realitat de l'Antoni i la dels altres supervivents, que havien decidit tornar a Espanya en els anys immediats al seu alliberament. Mentre que els seus companys internacionals, als seus països d'origen, eren tractats com a herois, reconegudes i cuidats, a Espanya corrien perill de ser denunciats, perseguits i represaliats. Al drama de l'experiència que havien viscut durant la deportació, van haver de sumar-hi la ràbia de l'opressiva realitat espanyola que els condemnava al silenci i a l'ostracisme.

Antoni, no es va ensorrar, va poder refer la seva vida laboral i familiar. Fins a la seva mort s'ha sentit acompanyat per la seva esposa, els seus fills i els seus néts. El seu llarg segle de vida ha estat un exemple per a

tots nosaltres.

Una nota biogràfica més extensa la trobareu a:

<http://aragonesesexilioydeportacion.blogspot.com.es/2013/06/antoni-ibern-erols-un-siglo-de.html>

La seva néta Noemí, ens explica els detalls de l'acte d'homenatge que hom li va retre amb motiu del seu aniversari centenari, un aniversari que celebrava un mes abans de la seva mort:

"Quan arribàrem a Ager, vam pujar a la seva habitació i ja l'estaven arreglant, estava molt nerviós per l'homenatge i perquè vindria la seva família.

Va començar l'homenatge, va venir l'alcalde i diverses persones de la Generalitat. El van obsequiar amb una medalla, una placa i un ram de flors. Ell parlava de les seves medalles, les que li van donar per estar al camp de concentració (llavors va cridar: Viva la FAI!). Quan va rebre la medalla no parava de tocar-la i amb la placa va fer igual, ja que es va quedar cec fa uns anys. A mitja tarda ja ens acomiadàrem amb un nus a la gola, perquè ja no reconeix a ningú, excepte als seus fills".

Descansi en pau. El seu exemple seguirà present en el nostre record.

El mes de juliol va morir **Walter Beck**, president honorari del Comitè Internacional de Mauthausen i que va ostentar també la presidència del CIM durant molts anys. Tots els que el van conèixer van valorar sempre el seu tranquil i agradable caràcter i la seva política previsora. Descansi en pau.

NOTA INFORMATIVA

En el repartiment del butlletí núm. 42, hi va haver alguns errors de distribució en llengua catalana o castellana, atribuïts a l'empresa encarregada de la tramesa. Demanem disculpes i farem el possible perquè no torni a produir-se. Agrairíem molt que, en cas que es produeixi algun canvi en algunes de les vostres dades (correu electrònic, compte bancari, adreça...), ens ho comuniquem immediatament; així podrem continuar mantenint el contacte amb vosaltres.

ASSEMBLEA 2013

L'assemblea anual de socis tindrà lloc a Vilanova i la Geltrú, el dia 27 d'octubre de 2013.

MOTS ENCREUATS TEMÀTIC N°5

David Domènech

HORITZONTALS

1 Capital del Reino Unido, ciudad que sufrió intensos bombardeos durante la II Guerra Mundial.

2 País centroeuropeo que fue neutral durante la II Guerra Mundial

3 Plaza de Milán donde fue colgado Mussolini.

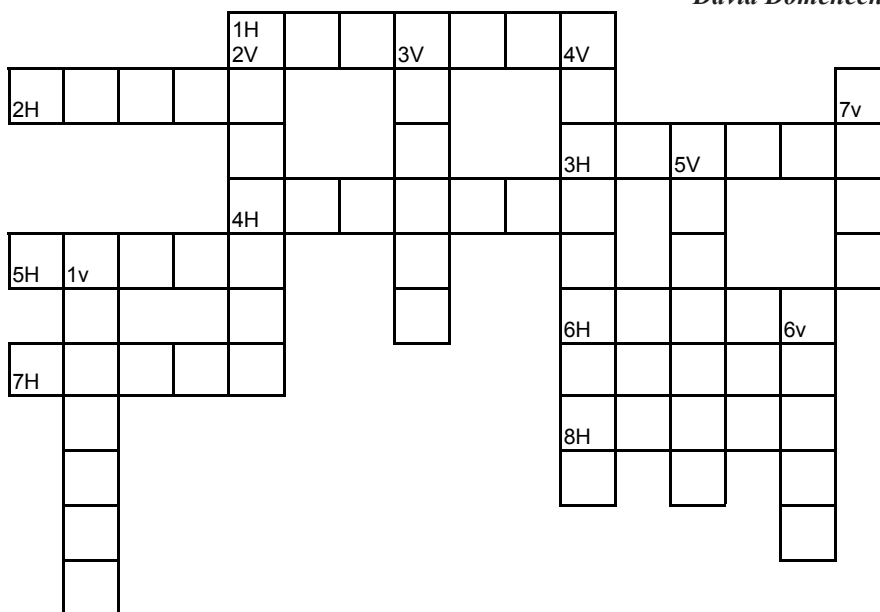
4 República del sudeste de Europa, fue ocupada por los alemanes y cuya capital es Tirana.

5 Nombre de batallón. Era la Brigada 50 de Macedonia formada en su mayoría por judíos.

6 Nombre del oleoducto construido para suministrar combustible en el desembarco de Normandía. Tenía nombre de un personaje de Disney.

7 De nombre Theodor. Fue uno de los responsables de la creación y organización de los campos de concentración.

8 Marca de la cámara de fotos utilizada por Francesc Boix.

VERTICALS

1 Famosa isla del Pacífico, se enfrentaron por primera vez tropas japonesas y americanas en suelo japonés.

2 Fármaco que estimula el intestino, suministrado a los prisioneros alemanes cuando desfilaban por las poblaciones soviéticas.

3 Nombre de la operación para evacuar a los aliados de Dunkerque.

4 Campo de concentración al sureste de Riga, fue una prisión y un campo de educación laboral.

5 Lugar que sirve para protegerse de algún peligro, en las grandes ciudades lo eran las estaciones de metro.

6 Nombre de una de las playas utilizadas para el desembarco de Normandía.

7 Color del distintivo de identificación de los homosexuales.

SOLUCIONS ALS MOTS ENCREUATS N° 4

HORITZONTALS

1 Tesalónica 2 Normandia 3 Dachau
4 Erwin 5 Dora 6 Albania 7 Collar
8 U.N.E. 9 Reiter 10 Speer

VERTICALS

1 Noruega 2 Torch 3 Weiner 4 Ardenas
5 Lidice 6 Boches 7 Ana 8 Iglesia
9 RDA 10 Akagi 11 Capa 12 Aria